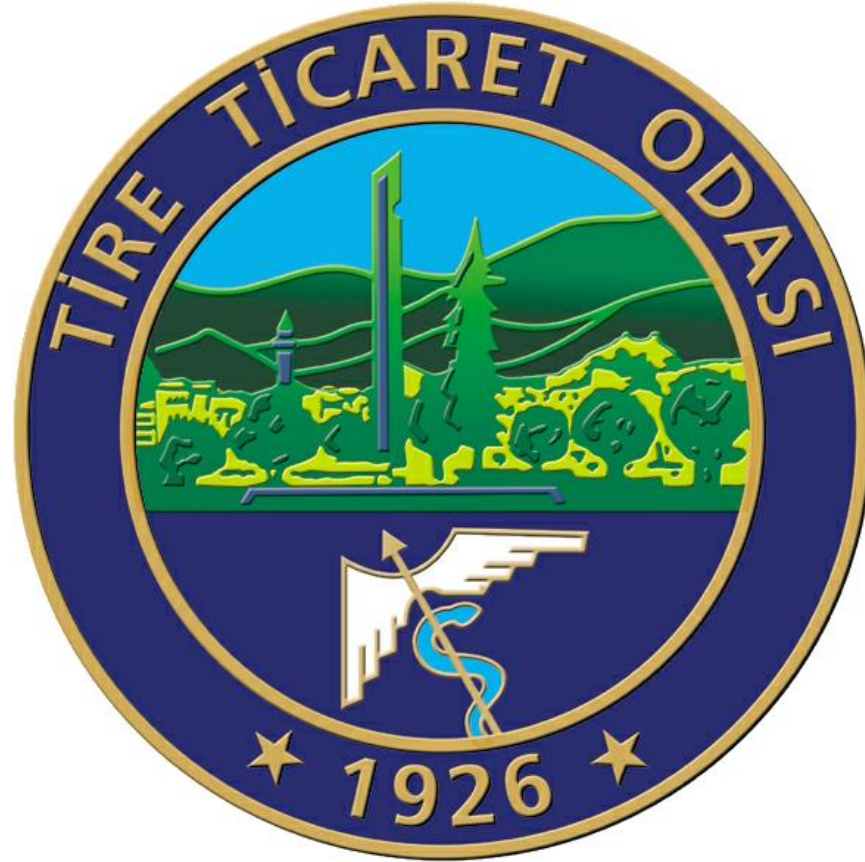

2019 TİRE EKONOMİ RAPORU

Tire'nin Doğal Coğrafi Yapısı

Tire, İzmir iline bağlı bir ilçedir. İzmir il merkezinin 80 km güneydoğusunda yer almaktadır . Tire ilçesi, güneyden Aydın Dağları'nın bir bölümünü oluşturan Güme Dağı ile çevrelenirken, ilçe topraklarının kuzey yarısı Küçük Menderes Havzası'na dâhil olmaktadır. Tire'nin yer şekilleri, dağlık alanlar, dağların yamaç bölümleri, birikinti yelpazeleri (konileri) ve ova tabanı olmak üzere dört ana birime ayrılmaktadır. İlçenin güneyinde yer alan dağlık alanlar Aydın Dağları'nın batı uzantılarıdır. En yüksek kesimler, Dibekçi köyü kuzeydoğusunda, Çaloluk Tepe (1615 m) ve İmambaba Tepe (1648 m)'dir. Tire ilçe merkezini güneyden Güme (Küme) Dağı kuşatır. Kentin ilk kuruluş yeri, Güme (Küme) Dağı'nın kuzey yamaçlarıdır. Kent, Küçük Menderes ve kollarının taşkınlarından ve bunun sonucu oluşan sıtma tehlikesinden korunmak ve dışarıdan gelebilecek saldırılara karşı kendini koruyabilmek amacıyla, birikinti konilerinin üst bölümlerinde ve Güme Dağı'nın yamaçlarında kurulmuştur. Tire Ovası, ilçe yüzölçümünün büyük bir bölümünü kaplamaktadır. Doğu-batı yönünde uzanan ova taban suyu bakımından çok zengindir.

Tire'nin Kentsel ve Kırsal Özellikleri

Tire, 2019 yılına göre 84804 nüfuslu bir ilçedir. Tire'nin kırsal nüfusu 64 kırsal yerleşmede yaşamaktadır ve bunların 40'ı orman köyü, 24'ü dağ köyüdür. Bir başka sınıflandırma, etek-yamaç köyleri (% 70), tepelik ve dağlık alanlardaki köyler (% 30) şeklinde yapılabilir. Tire ilçesinde Aydın Dağları'nın güney yamaçlarda kurulan yerleşmelerin hemen hepsi, eğimin az olduğu yerlerde ve vadi içlerinde, yükseltisi en fazla 750 m. ye kadar olan kısımlarda kurulmuşlardır. Daha yüksek alanlar, daha çok yaz aylarında yaz tarımı ve yaylacılık faaliyetleri amacıyla kullanılmaktadır.

Tire Ekonomisi

Günümüzde Tire ekonomisi tarım, ticaret ve sanayiye dayanmaktadır. Tarım ürünleri başta süt hayvancılığı olmak üzere, zeytin, incir, ceviz, kestane, karadut, buğday, arpa, tütün, pamuk ve her türlü meyve, sebzedden oluşmaktadır.

Tire'deki sanayi ve ticaret faaliyetleri de çoğunlukla tarım ürünlerine dayanmaktadır. Sanayi kuruluşlarının büyük bir kısmı tarım ürünlerini işlemektedirler. Konserve fabrikaları, süt ve süt ürünleri tesisleri, tarım makinesi fabrikaları, zeytinyağı üretim tesisleri, et ve et ürünleri imalathaneleri akla gelen ilk örneklerdir.

Öte yandan Tire ekonomisi, Organize Sanayi Bölgesi ile son yıllarda hızlı bir gelişim ile yüzünü sanayi ürünlerine çevirmiştir. Sigara, tıbbi malzeme, ağaç ürünleri, makine ve gıda gibi sektörlerde üretilen ürünler Türkiye'nin ve dünyanın pek çok yerine pazarlanmaktadır.

Tire'de Tarım ve Hayvancılık

Tire ekonomisinin gücünü tarımsal potansiyeli teşkil eder. Çiftçisi bilinçli üretim yapar ve modern teknik ve tarım yöntemlerini kullanır. Tire, sahip olduğu coğrafi özellikler nedeniyle tarımsal üretim ve hayvancılık açısından ayrıcalıklı ve avantajlıdır

Ilıman iklimin etkin olduğu Tire'de polikültür tarım yapılmaktadır. Tire, muz, fındık ve çay dışında her türlü kültür bitkisi tarımının da yapılabildiği bir ekolojiye sahiptir. Bunun yanı sıra sahip olduğu coğrafi özellikler nedeniyle aynı araziden yılda üç ürün alınabilmesi de mümkün olmaktadır. İlçe nüfusunun %80'i tarımdan gelir elde temektedir.

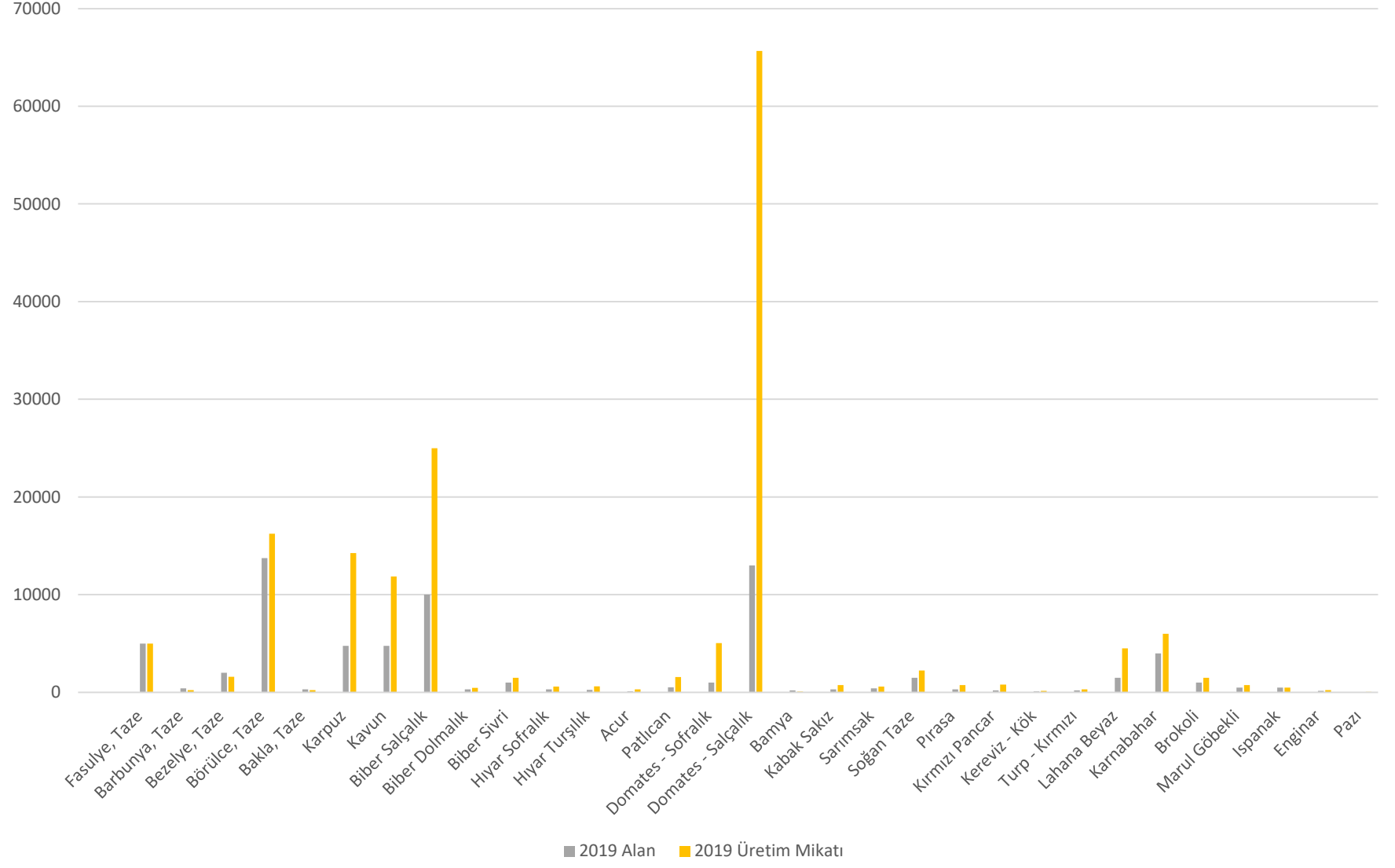
TİRE'DE TARIM

2019 Yılı Tire de Yetişen Sebze Ürünleri Alanı ve Miktarı

Ürün	2019	
	Alan	Üretim Mikatı
Fasulye, Taze	5000	5000
Barbunya, Taze	400	240
Bezelye, Taze	2000	1600
Börülce, Taze	13744	16248
Bakla, Taze	300	240
Karpuz	4750	14250
Kavun	4750	11875
Biber Salçalık	10000	25000
Biber Dolmalık	300	450
Biber Sivri	1000	1500
Hıyar Sofralık	300	600
Hıyar Turşılık	250	625
Acur	100	300
Patlıcan	520	1560
Domates - Sofralık	1000	5050

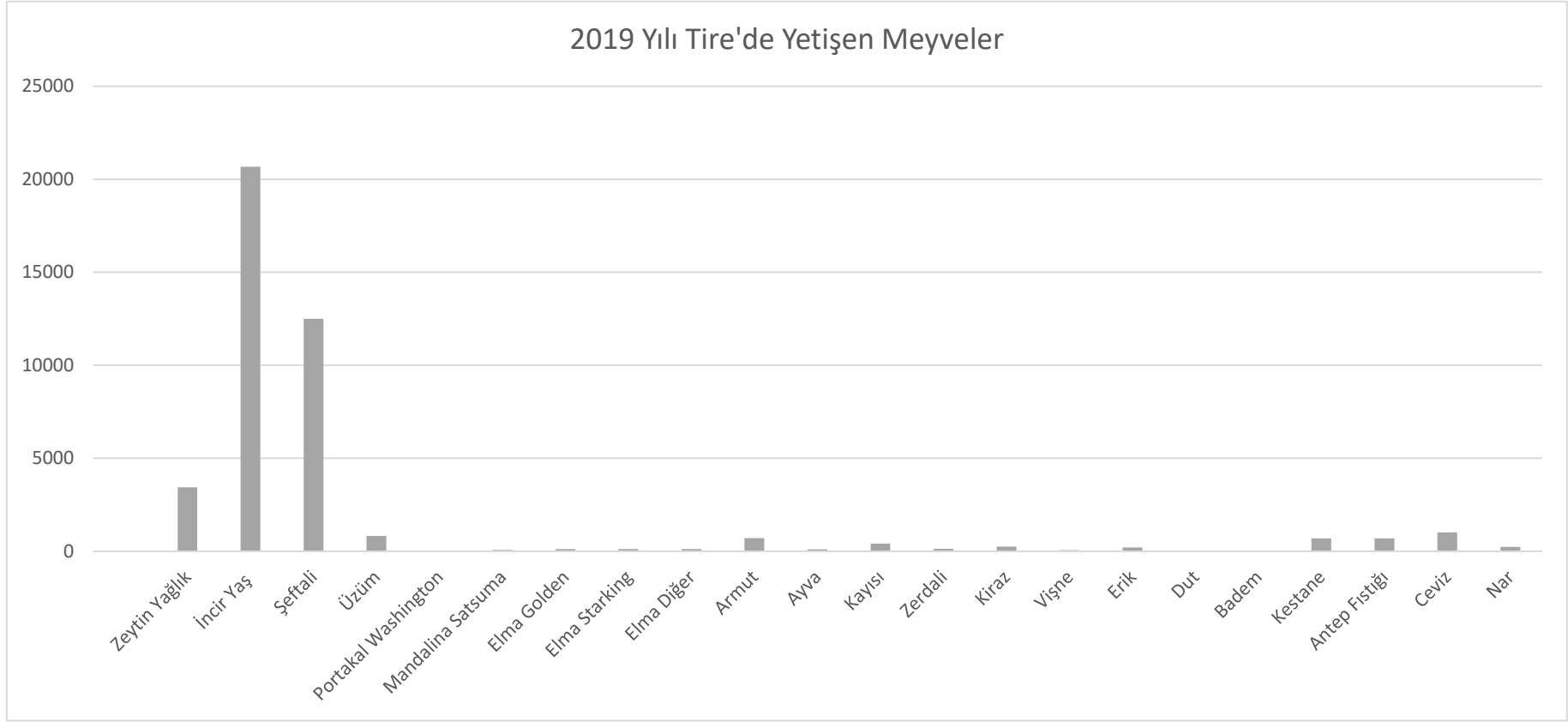
Ürün	2019	
	Alan	Üretim Mikatı
Domates - Salçalık	13000	65650
Bamya	200	80
Kabak Sakız	300	750
Sarımsak	400	600
Soğan Taze	1500	2250
Pırasa	300	750
Kırmızı Pancar	200	800
Kereviz - Kök	100	150
Turp - Kırmızı	200	300
Lahana Beyaz	1500	4500
Karnabahar	4000	6000
Brokoli	1000	1500
Marul Göbekli	500	750
Ispanak	500	500
Enginar	150	225
Pazı	38	57

2019 Yılı Tire İlçesi Üretilen Ürünler ve Alan Miktarı

Tire İlçesinde Üretilen Meyveler

Ürün	Üretim Miktarı Ton
Zeytin Yağlık	3440
İncir Yaş	20674
Şeftali	12500
Üzüm	821
Portakal Washington	13
Mandalina Satsuma	75
Elma Golden	120
Elma Starking	108
Elma Diğer	120
Armut	703
Ayva	99
Kayısı	405
Zerdali	125
Kiraz	250
Vişne	54
Erik	210
Dut	28
Badem	23
Kestane	693
Antep Fıstığı	693
Ceviz	1016
Nar	230

Yukarıdaki tabloyu incelediğimizde 2019 yılında en çok yetiŖen ürünler **İncir (YaŖ) 20674 Ton** olarak, **Ŗeftali 12500 Ton**, **Yağlık Zeytinler (Zeytinyağı Üretimi İçin) 3440 Ton** karŖımıza çıkmaktadır.

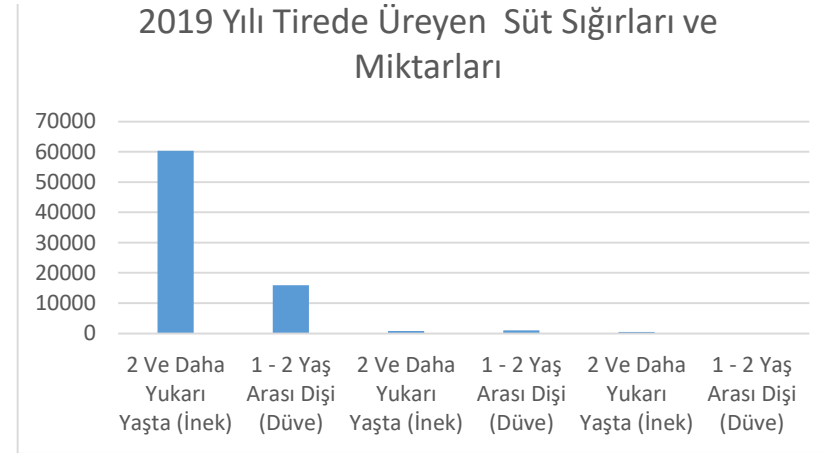
TİRE'DE HAYVANCILIK

Tire'de sığır , at , deve , katır , koyun , keçi gibi hayvancık türleri yaygındır . Aşağıdaki tablolarda bunları detaylı olarak inceleyeceğiz.

1) Tire'de Sığır Hayvancılığı , Türleri , Yaşları ve Miktarları

1.1) 2019 Yılı Tirede Üreyen Süt Sığırları ve Miktarları

2019 Yılı Tirede Üreyen Süt Sığırları ve Miktarları			
SIĞIR TÜRÜ	SIĞIR IRKI	SIĞIR YAŞI	ADET
Süt Sığırları	Canlı (Saf Kültür)	2 Ve Daha Yukarı Yaşta (İnek)	60355
		1 - 2 Yaş Arası Dişi (Düve)	15890
	Canlı (Kültür Melezi)	2 Ve Daha Yukarı Yaşta (İnek)	781
		1 - 2 Yaş Arası Dişi (Düve)	989
	Canlı (Yerli)	2 Ve Daha Yukarı Yaşta (İnek)	505
		1 - 2 Yaş Arası Dişi (Düve)	26

Yukarıdaki tablo ve grafikten çıkarılacak sonuç; Tire 'de Süt Sığırı olarak toplamda 78546 Canlı hayvan yetiştirilmektedir. Canlı (Saf Kültür) grubunda ön planda olan İnektir. Toplamda 60335 adet yetiştirilmektedir. Aynı grupta onu takiben 15890 adet ile Düvedir.

1.2) 2019 Yılı Tirede Üreyen Saf Kültür Süt Sığırları ve Miktarları

2019 Yılı Tirede Üreyen Saf Kültür Sığırları ve Miktarları			
SİĞİR TÜRÜ	SİĞİR IRKI	SİĞİR YAŞI	ADET
Saf Kültür Sığırları	Canlı	2 Ve Daha Yukarı Yaşta (Boğa)	4557
		2 Ve Daha Yukarı Yaşta (Öküz)	0
		1 - 2 Yaş Arası Erkek (Tosun)	12275

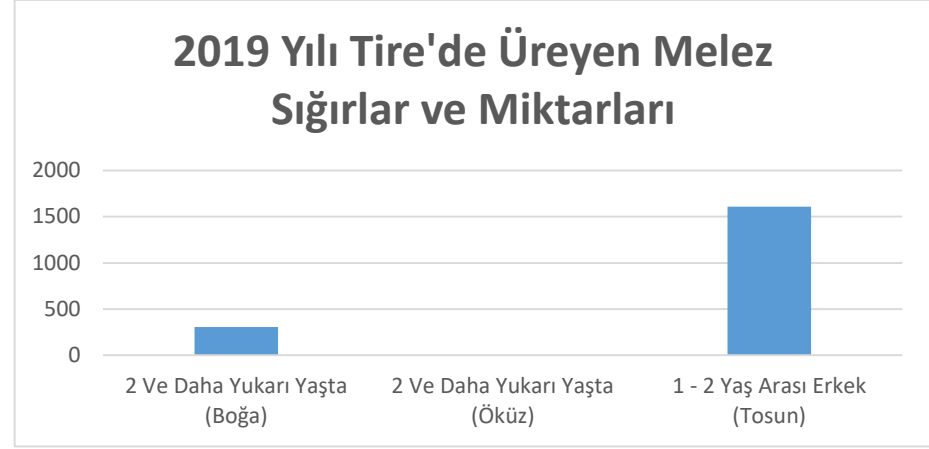

Yukarıdaki tablo ve grafikten çıkarılacak sonuç; Tire 'de Saf Kültür Sığırı olarak toplamda 16832 Canlı hayvan yetiştirilmektedir. Canlı grubunda ön planda olan Tosundur. Toplamda 12275 adet yetiştirilmektedir. Aynı grupta onu takiben 4557 adet ile Boğadır.

1.3) 2019 Yılı Tirede Üreyen Melez Sığırlar ve Miktarları

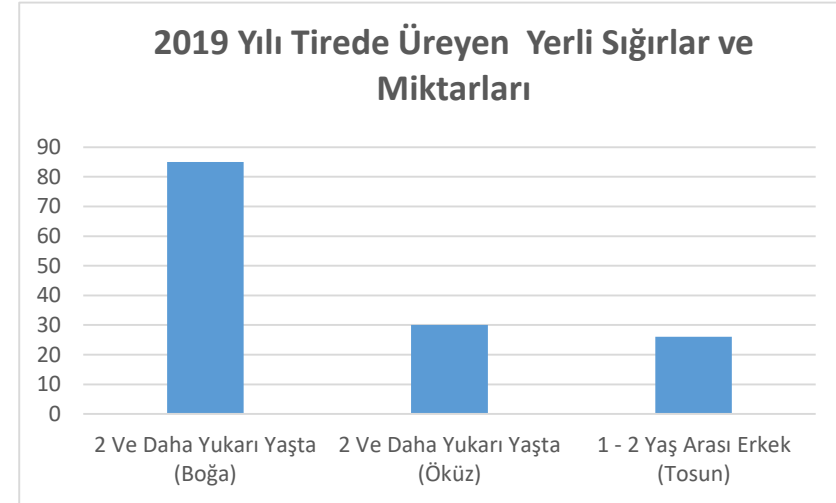
2019 Yılı Tirede Üreyen Melez Sığırlar ve Miktarları			
SIĞIR TÜRÜ	SIĞIR IRKI	SIĞIR YAŞI	ADET
Melez Sığırlar	Canlı	2 Ve Daha Yukarı Yaşta (Boğa)	305
		2 Ve Daha Yukarı Yaşta (Öküz)	0
		1 - 2 Yaş Arası Erkek (Tosun)	1608

Yukarıdaki tablo ve grafikten çıkarılacak sonuç; Tire 'de Melez Siğir Türü olarak toplamda 1913 adet canlı hayvan yetiştirilmektedir. Canlı grubunda ön planda olan tosundur. Toplamda 1608 adet yetiştirilmektedir. Aynı grupta onu takiben 305 adet ile Boğadır.

1.4) 2019 Yılı Tirede Üreyen Yerli Sığırlar ve Miktarları

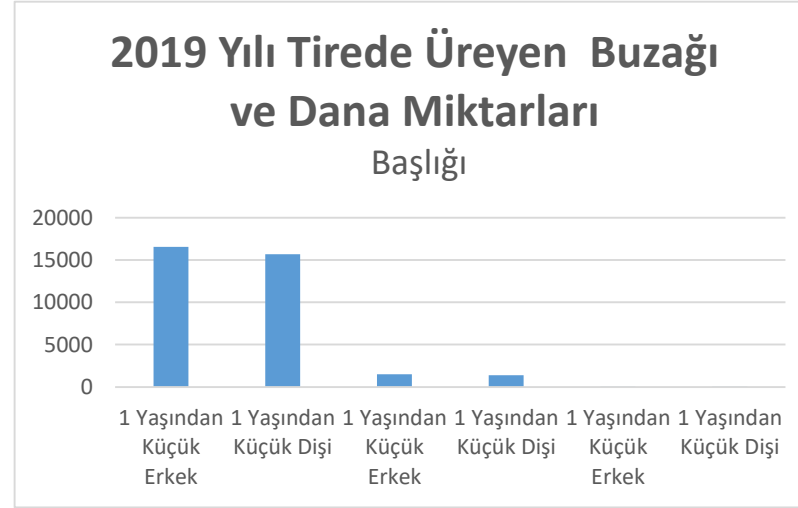
2019 Yılı Tirede Üreyen Yerli Sığırlar ve Miktarları			
SIĞIR TÜRÜ	SIĞIR IRKI	SIĞIR YAŞI	ADET
Yerli Sığırlar	Canlı	2 Ve Daha Yukarı Yaşta (Boğa)	85
		2 Ve Daha Yukarı Yaşta (Öküz)	30
		1 - 2 Yaş Arası Erkek (Tosun)	26

Yukarıdaki tablo ve grafikten çıkarılacak sonuç; Tire 'de Yerli Siğir Türü olarak toplamda 141 adet Canlı hayvan yetiştirilmektedir. Canlı grubunda ön planda olan boğadır. Toplamda 85 adet yetiştirilmektedir. Aynı grupta onu takiben 30 adet ile Öküzdür.

1.4) 2019 Yılı Tirede Üreyen Buzağı ve Dana Miktarları

2019 Yılı Tirede Üreyen Buzağı ve Dana Miktarları			
SIĞIR TÜRÜ	SIĞIR IRKI	SIĞIR YAŞI	ADET
Buzağı Ve Dana	Canlı (Sığır Saf Kültür)	1 Yaşından Küçük Erkek	16550
		1 Yaşından Küçük Dişi	15682
	Canlı (Sığır Kültür Melezi)	1 Yaşından Küçük Erkek	1514
		1 Yaşından Küçük Dişi	1366
	Canlı (Sığır Yerli)	1 Yaşından Küçük Erkek	26
		1 Yaşından Küçük Dişi	27

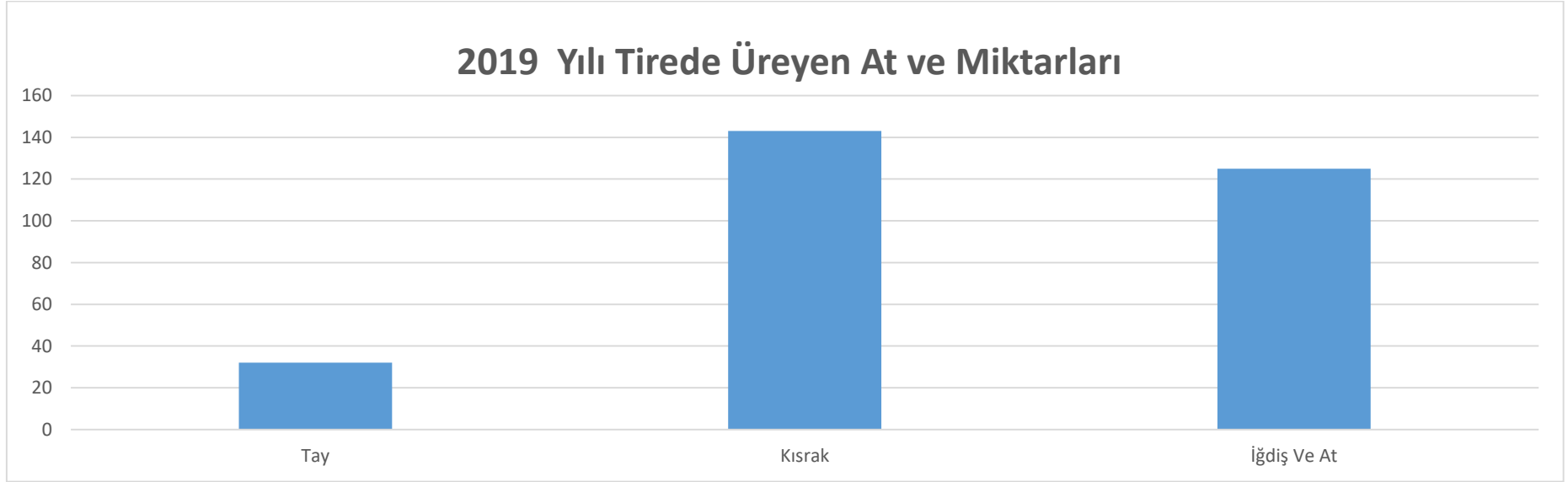

Yukarıdaki tablo ve grafikten çıkarılacak sonuç; Tire 'de Buzağı ve Dana olarak toplamda 35165 adet canlı hayvan yetiştirilmektedir. Canlı (Sığır Saf Kültür) grubunda ön planda olan 1 Yaşından Küçük Erkektir . Toplamda 16550 adet yetiştirilmektedir. Aynı grupta onu takiben 15682 adet ile 1 Yaşında Küçük Dişidir.

2) Tire’de At ve Katır Hayvancılığı, Türleri, Yaşları ve Miktarları

2.1) 2019 Yılı Tirede Üreyen At ve Miktarları

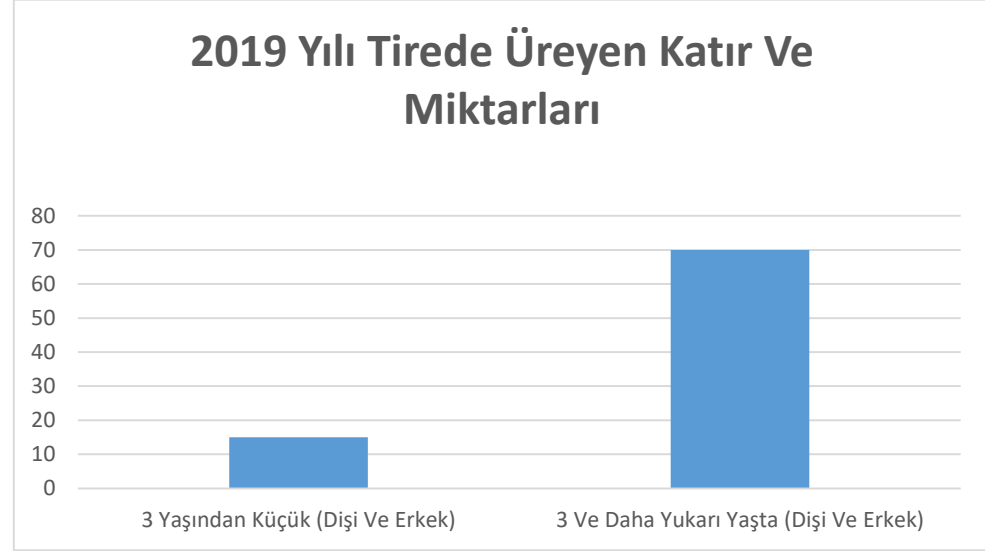
2019 Yılı Tirede Üreyen At ve Miktarları					
AT TÜRÜ	AT IRKI	AT YAŞI		ADET	
At	Canlı	3 Yaşından Küçük (Dişi Ve Erkek)		Tay	32
		3 Ve Daha Yukarı Yaşta		Kısarak	143
				İğdiş Ve At	125

Yukarıdaki tablo ve grafikten çıkarılacak sonuç; Tire ‘de At türü olarak toplamda 300 adet Canlı hayvan yetiştirilmektedir. Canlı grubunda ön planda olan 3 Ve Daha Yukarı Yaş grubunda olan kısaraktır. Toplamda 143 adet yetiştirilmektedir. Aynı grupta onu takiben 125 adet ile İğdiş Ve At yer almaktadır.

2.2) 2019 Yılı Tirede Üreyen Katır Miktarları

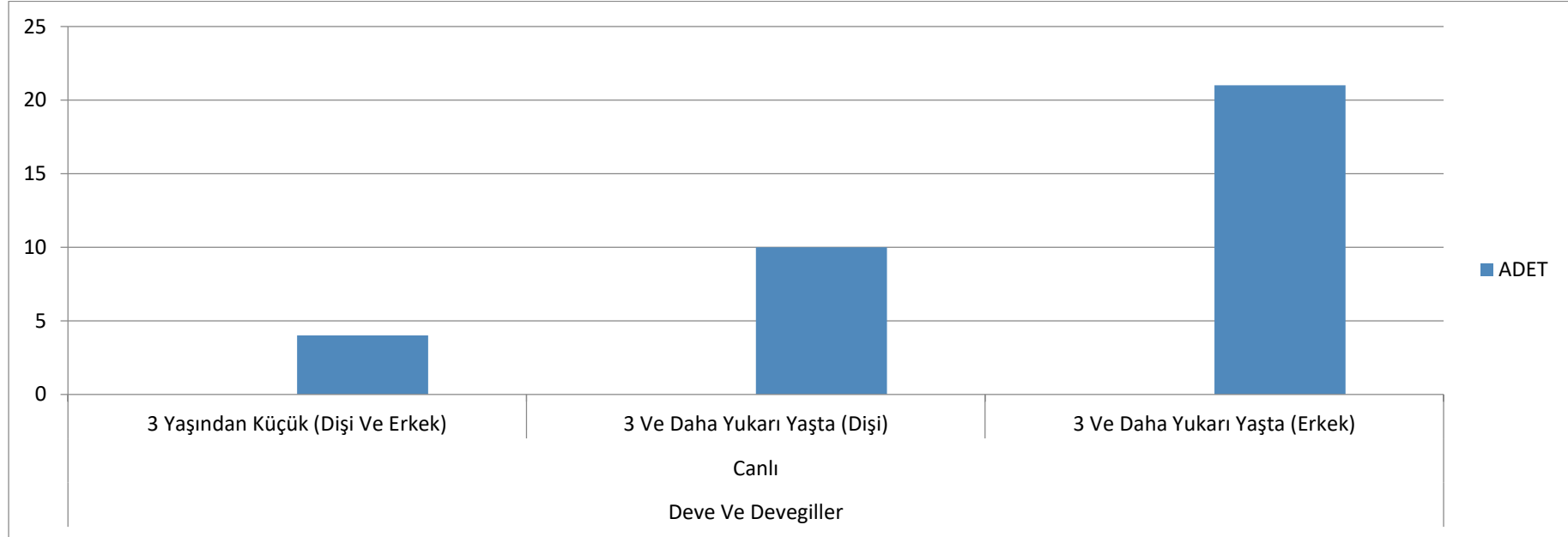
2019 Yılı Tirede Üreyen Katır Miktarları			
KATIR TÜRÜ	KATIR IRKI	KATIR YAŞI	ADET
Katır	Canlı	3 Yaşından Küçük (Dişi Ve Erkek)	15
		3 Ve Daha Yukarı Yaşta (Dişi Ve Erkek)	70

Yukarıdaki tablo ve grafikten çıkarılacak sonuç; Tire 'de Katır türü olarak toplamda 85 adet Canlı hayvan yetiştirilmektedir. Canlı grubunda ön planda olan 3 Ve Daha Yukarı Yaşta (Dişi ve Erkek) grubunda olan katırdır. Toplamda 70 adet yetiştirilmektedir. Aynı grupta onu takiben 15 adet ile 3 Yaşından Küçük (Dişi Ve Erkek) Katır yer almaktadır.

3) Tire’de Deve ve Devegiller Hayvancılığı , Türleri , Yaşları ve Miktarları

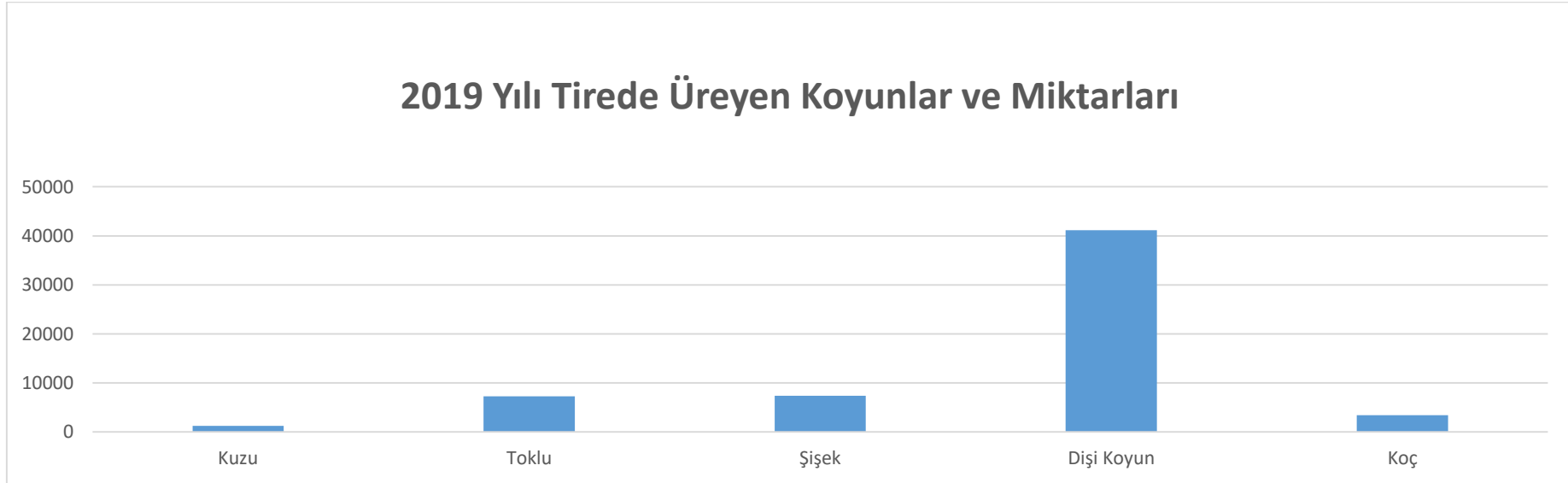
2019 Yılı Tirede Üreyen Deve ve Miktarları			
DEVE TÜRÜ	DEVE IRKI	DEVE YAŞI	ADET
Deve Ve Devegiller	Canlı	3 Yaşından Küçük (Dişi Ve Erkek)	4
		3 Ve Daha Yukarı Yaşta (Dişi)	10
		3 Ve Daha Yukarı Yaşta (Erkek)	21

Yukarıdaki tablo ve grafikten çıkarılacak sonuç; Tire ‘de Deve ve Devegiller türü olarak toplamda 35 adet Canlı hayvan yetiştirilmektedir. Canlı grubunda ön planda olan 3 Ve Daha Yukarı Yaşta (Erkek) grubunda olan Devedir. Toplamda 21 adet yetiştirilmektedir. Aynı grupta onu takiben 10 adet ile 3 Yaşından Küçük (Dişi) Deve yer almaktadır.

4) Tire'de Koyun (Yerli Ve Diğerleri) Hayvancılığı, Türleri, Yaşları ve Miktarları

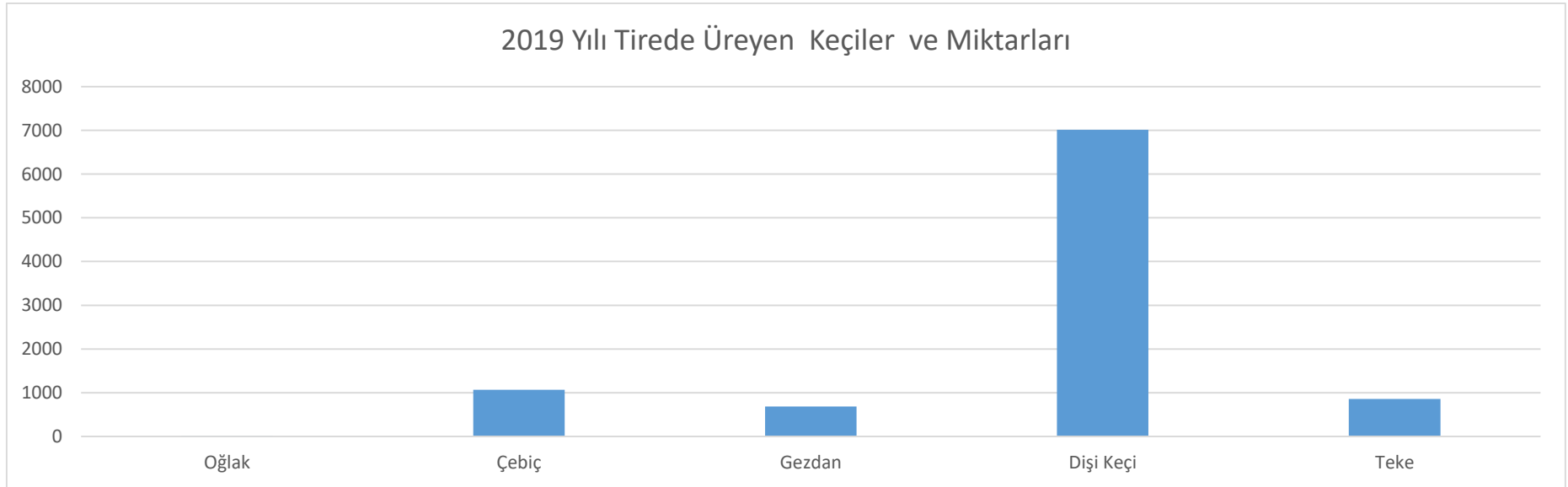
2019 Yılı Tirede Üreyen Koyunlar ve Miktarları				
KOYUN TÜRÜ	IRK	KOYUN YAŞI	GELİŞİMİ	ADET
Koyun (Yerli Ve Diğerleri)	Canlı	6 Aydan Küçük (Dişi Ve Erkek)	Kuzu	1224
		6 - 12 Ay Arası (Dişi Ve Erkek),	Toklu	7284
		12 - 24 Ay Arası (Dişi Ve Erkek)	Şişek	7362
		2 Ve Daha Yukarı Yaşta	Dişi Koyun	41154
		2 Ve Daha Yukarı Yaşta	Koç	3432

Yukarıdaki tablo ve grafikten çıkarılacak sonuç; Tire 'de Koyun türü olarak toplamda 60456 adet Canlı hayvan yetiştirilmektedir. Canlı grubunda ön planda olan 2 Ve Daha Yukarı Yaş grubunda olan Dişi koyundur. Toplamda 41154 adet yetiştirilmektedir. Aynı grupta onu takiben 7362 adet ile 12- 24 Ay Arası (Dişi ve Erkek) Şişek yer almaktadır.

5) Tire'de Keçi (Kıl Keçisi Ve Diğerleri) Hayvancılığı, Türleri, Yaşları ve Miktarları

2019 Yılı Tirede Üreyen Keçiler ve Miktarları				
KEÇİ TÜRÜ	IRK	KEÇİ YAŞI	GELİŞİMİ	ADET
Keçi (Kıl Keçisi Ve Diğerleri)	Canlı	6 Aydan Küçük (Dişi Ve Erkek)	Oğlak	65
		6 - 12 Ay Arası (Dişi Ve Erkek)	Çebiç	1065
		12 - 24 Ay Arası (Dişi Ve Erkek)	Gezdan	987
		2 Ve Daha Yukarı Yaşta	Dişi Keçi	7009
			Teke	852

Yukarıdaki tablo ve grafikten çıkarılacak sonuç; Tire 'de Keçi türü olarak toplamda 9978 adet Canlı hayvan yetiştirilmektedir. Canlı grubunda ön planda olan 2 Ve Daha Yukarı Yaş grubunda olan Dişi keçidir. Toplamda 7009 adet yetiştirilmektedir. Aynı grupta onu takiben 987 adet ile 12- 24 Ay Arası (Dişi ve Erkek) Gezdan yer almaktadır.

Kaynakça

Bu veriler TÜİK 'in web sitesinden alınmıştır.